

Áššeovddideapmi

Vuodđodokumeanta.
 Jorgaluvvon dokumeanta

Vuorkááššenr. 2021/573-2	Vuorká: M74	Áššemeannudeaddji: Nikken Turi	Dáhton: 03.06.2021
------------------------------------	-----------------------	-----------------------------------	------------------------------

Lávd.áššenr.	Lávdegoddi:	Čoahkkindáhton:
	Hovedutvalg for kultur, næring og teknisk	
	Ovdagotti mearrádusevttohančoahkkinn	
	Suohkanstivra	

CBRNE-GEARGGUSVUOĐA ÁSAHEAPMI

Mearrádusa birra diehtu sáddejuvvo:

- IUA-Oarje Finnmárkku
- ekonomijahovdii

Mildosat:

- Oarje-Finnmárkku CBRNE- gearggusvuođa čielggadeapmi
- Oarje-Finnmárkku CBRNE Regionála riska- ja hearkivuođaanalysa 2020
- Oarje-Finnmárkku CBRNE- gearggusvuođašiehtadus kemikálabuokči-gearggusvuođa birra

Ášši duogáš:

Guovdageainnu suohkan lea buollindoaimmahaga bokte oassi suohkaniidgaskasaš fáhkkatlaš nuoskkideami lávdegottis (IUA) ovttas 5 eará suohkaniin (Áltá, Hámmerfeasta, Muosát, Láhppi ja Ákŋoluokta).

Oarje-Finnmárkku IUA gearggusvuođa ovttasbargu lea ovttas Oarje-Finnmárkku suohkaniiguin čađahan regionála ROS, CBRNE-suorggis (C-Kemikálat, B- biologalaš ávdnasat, R-rádoaktiivvalaš ávdnasat, N-Nukleara, E-bávkkanasat), CBRNE-gearggusvuođa ovttasbarggu rávvejuvvon doaibmabijuiguin ja evttohusaiguin.

Buollinsuodjalanlága 9.§ gáibida ahte suohkan galgá čađahit riska- ja hearkkesvuođaanalysa nu ahte buollindoaimmahat buoremusat heivehuvvo daid bargguide maid galget dahkat, ja fuolahit ahte buollindoaimmahaga ásaheami ja doaimma mii sáhtta vuhtiiváldit eastadeaddji ja gearggusvuođa guoski bargguid. Buollinsuodjalanlága 11.§ gáibida ahte buollindoaimmahat galgá leat árvaveahka eará fáhkkatlaš lihkohisvuođain mat leat mearriduvvon suohkana riska- ja hearkkesvuođaanalysa vuodul.

Buollinsuodjalusa 15.§ suovvá ja gáibida ahte suohkan galgá ovttasbargat báikkálaš ja regionála čovdosiid dáfus mat gusket eastadeaddji ja gearggusvuođa bargguide, dainna áigumušain ahte buoremusat ávkkástallat oktasaš resurssaid.

Oarje-Finnmárkku CBRNE riska- ja hearckesvuođaanalysas, mii ráhkaduvvui 2020:s, analyserejedje 4 boahteáiggi govahallama gos 2 leat dakkárat main lea dohkketmeahttun riska ja main dárbbáša doaibmajuid.

- Kemikáladáhpáhusat - ammoniáhka suođđan
- Dáhpáhusat bávkkanasaiguin – lihkohisvuodát gálvvuiguin.

Okta boahteáiggi govahallan analyserejuvvui dainna bohtosiin ahte ferte árvvoštallat doaibmajuid:

- Biologalaš ávdnasat - “Vilges bulvariid” gávdnan man várohit leat iešdáhtolaš dáhpáhusan.

Guovdageainnu buollindoaimmahagas ii leat ROS mii sisttisdoallá CBRNE lihkohisvuodaid.

Árvvoštallan:

Lea ráhkaduvvon sierra raporta (ii biddjon mielddusin) mii čalmmustahttá makkár bargobiergasiid, suodjeávdnasiid ja gelbbolašvuoda dárbbáša go galgá ásahit CBRNE-gearggusvuoda. Oanehaččat daddjon CBRNE-gearggusvuodapáhkas leat háhkangolut 1,5 miljovna, ja jahkásaš gollu mii dahká 97 000 ruvnno. Dasa lassin bohtet golut CBRNE oahpahussii ja jahkásaš hárhjehusaide.

Guovdageainnu suohkanii árvvoštallojuvvot bargobiergasa golut CBRNE gearggusvuoda ásaheapmái máksit jahkásaččat 100 000 ruvnno. Árvveahka ferte čađahit kemikálasuddjenkurssa mii árvvoštallojuvvo máksit 660 000 ruvnno, ja ferte čađahit jahkásaččat ođđasit dohkkehanhárhjehusaide man šaddá bušeteret sisa mii máksá jahkásaččat 135 000 ruvnno. Dát addá jahkásaš golu mii máksá 235 000 ruvnno bisuhit CBRNE-gearggusvuoda.

Buollin的角度 gaskkas (IUA bargolávdegoddi) lea ráhkaduvvon ovtasbargošiehtadus CBRNE-gearggusvuhtii Oarje-Finnmárkku suohkaniid gaskkas. Dát šiehtadus regulere geatnegasvuodaid, vuoigatvuodaid ja ekonomiija bisuhit gearggusvuodaovttasbarggu CBRNE-gearggusvuoda dáfus Oarje-Finnmárkkus. Ovtasbargošiehtadus lea nu ahte guokte buollindoaimmahaga (Áltá ja Hámmerfeasta) vuhtiiváldet árvvegeatnegasvuoda buot suohkaniid ovddas mat leat mielde gearggusvuodašiehtadusas, ja ahte galget ostot guokte bargobierggaspáhka. IUA doaimmaha gearggusvuoda ovtasbarggu, mii lea dálá ja bures doaibmi gearggusvuoda ovtasbarggu. Gearggusvuoda ovtasbarggu searvamii lea bušeterejuvvo jahkásaš gollu mii máksá 55 000 ruvnno juohke suohkanii, mii galgá gokčat bargobiergasiid ja jahkásaš oktasašhárhjehusaide. Dán supmis ii leat ovddasvástádus 7900 (Buollinsuodjalanbálvalus) odne ja danin fertejit dát ruđat dohko sirdojuvvot.

Árvvoštallo ahte lea hui gáibideaddji ásahit sierra iešheanalys gearggusvuoda CBRNE-dáhpáhusaide daningo leat garra gáibádusat hárhjehusaide ja árvveaga gelbbolašvuhtii. Gearggusvuodaovttasbarggu searvamiin árvvegeatnegasvuoda CBRNE-dáhpáhusaide sirdojuvvo dán guovtti báikki buollindoaimmahagaide, ja suohkan oážžu gelbbolaš veahki sávakeahtes dáhpáhusain. Ekonomalaččat golut eai leat nu divrasat go searvá gearggusvuoda ovtasbargui dan sadjái go ásahit iežas

gearggusvuoda. Ollislaččat lea vejolaš seastit gitta 100 000 ruvno jahkásaččat. Heittotvuohhta searvat gearggusvuoda ovttasbargui lea ahte responsaáigi lea veaháš guhkit, daningo gearggusvuodaressat fertejit mátkkoštit deike Hámmerfeasttas dahje Álttás.

Guovdageainnus mis leat muhtun fitnodagat main leat kemikálat sihke vuovdimii ja buvttadeami váste. Dasa lassin leat guorbmebiillat mat fievrredit gálvvuid guhkes gaskkaid badjel, mat vudjet suohkana meaddel ja sis leat iešguđetlágan ávdnasat guorpmis. Danin rávvejuvvo ahte mis lea gearggusvuohta CBRNE-lihkohisvuođaide. Hálbbimus ja heivvoleamos čoavddus lea soahpat CBRNE-gearggusvuođa ovttasbarggu juo áсахuvvon suohkaniidgaskasaš ovttasbargguin mii gávdno seamma fágasuorggis.

Mearrádusevttohus:

1. Guovdageainnu suohkan vállje searvat CBRNE-gearggusvuođa ovttasbargui IUA-Oarje Finnmárkkuin. Dát dahkko Oarje-Finnmárkku CBRNE regionála riska- ja hearkivuođaanalysa 2020 vuođul.
2. Guovdageainnu suohkan dohkkeha mielddus gearggusvuođašiehtadusa kemikálabuokčigearggusvuhtii ja Oarje-Finnmárkku CBRNE-gearggusvuhtii.
3. Gearggusvuođa ovttasbarggu gollu dahká 55 000 ruvno 2021:s ja dat noađuhuvvo ovddasvástádussii 7900 (Buollinsuodjalanbálvalus). Ovddasvástádussii 7900 sirdojuvvo dát submi hálddašanfoanddas ja dát váldojuvvo fárrui jahkásaččat bušehtii.